

<i>Centre Number</i> Број центра у којем се врши тестирање	EUROPEAN CONSORTIUM FOR THE CERTIFICATE OF ATTAINMENT IN MODERN LANGUAGES 	<i>For Examiners' Use Only</i> Молимо Вас да овде не пишете
<i>Candidate No.</i> Број кандидата	Економски факултет Суботица	<i>Signatures</i> Потписи
SR-C1	ПРИМЕР	.....
<i>Surname and Initials</i> Презиме и име (штампаним словима)	Српски	.....
<i>Signature / Потпис</i>	Разумевање прочитаног текста	1. прегледач
<i>Date / Датум</i> ..... / ..... /	Ниво C1 45 минута 25 бодова	2. прегледач .....

ОПШТА УПУТСТВА

Молимо Вас да Ваше податке упишете у табелу лево горе.

Молимо Вас да све пишете у ову свеску за тестирање. Није дозвољено коришћење свеске или речника. Задња страна је предвиђена за белешке.

Обрадите молимо Вас све задатке.

Молимо Вас да пишете читко.

Молимо Вас да све одговоре пишете плавим или црним мастилом или хемијском оловком.

Обратите молимо Вас пажњу на правопис, граматику и остала правила писаног српског језика.

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА КАНДИДАТА

У овој свесци за тестирање наћи ћете 2 текста за проверу прочитаног текста.

У већ попуњеним пољима нису дозвољене исправке.

Оставите празно место за преглед задатка.

Конзорцијум не преузима на себе одговорност за додатне информације, које потичу од аутора теста, а које се од ових овде наведених разликују.

Razumevanje pročitaneog teksta

Deo 1.

Zadatak:

Pažljivo pročitajte tekst u kojem se govori o starim zanatima. Potom obeležite delove teksta u kojima se nalaze navedena tvrđenja. U svakom delu se nalazi jedno ili dva tvrđenja. Pored pitanja upišite oznaku (slovo) dela u kojem se nalazi odgovor. U kvadratić upišite samo krajnje rešenje.

A.	Nedavno otvorena Radionica starih zanata, počinje da radi „punom parom“ – posetioci i slučajni prolaznici mogu da se upoznaju sa umećima iskusnih majstora, ali i da sami uzmu alat u ruke i oprobaju se u nekom od starih zanata.
B.	Unutar debelih zidova unutrašnje Stambol kapije na Kalemegdanu, u senci Sahat kule, vreme kao da otkucava unazad. Posetioci Beogradske tvrđave, ili putnici namernici, dobili su još jednu turističku zanimljivost – Radionicu starih zanata. Onaj ko privučen izloženim predmetima i alatima odluči da uđe kroz neobično niska vrata radionice i tako se simbolično pokloni umeću majstora zanatlije, imaće priliku da se upozna sa davno izgubljenim svetom u kojem nije bilo masovne fabričke proizvodnje i globalno velikih robnih marki. To je svet potpuno nepoznat današnjoj mlađoj i srednjoj generaciji, kojoj su roditelji odmalena govorili: „Završavaj školu, da ne bi morao da ideš na zanat“.
C.	Ali zanat više nije bauk – vraća se u modu i sve više je na ceni. Tako i sam autor projekta Radionice starih zanata na Kalemegdanu, Vuk Maksimović, antropolog po obrazovanju, rado u ruci drži drvorezačko dleto. „Prvo sam počeo da vajam i slikam, zatim da radim grnčariju, kamen... Tako sam stigao do drvoreza koji mi je najviše odgovarao. Nisam išao ni kod kakvog majstora, samouk sam“.- kaže Vuk Maksimović.
D.	Ideja osnivanja Radionice starih zanata nastala je nakon povezivanja Maksimovića sa našim studentima Pravnog fakulteta, koji su pre dve godine uradili nešto skoro nezamislivo: sedištu Saveta Evrope u Strazburu podneli su predlog Evropske konvencije o zaštiti starih i tradicionalnih zanata. To je bio prvi put da neko iz Srbije podnosi Savetu Evrope na usvajanje međunarodni ugovor, ali i prvi put da to čine studenti bilo koje zemlje. Predlog su, zasad pored Srbije, potpisale Nemačka, Engleska, Španija, Litvanija, Kipar... Da bi podržao ovu ideju studenata Pravnog fakulteta, Maksimović je kao autor napisao projekat za neiskorišćene prostorije unutrašnje Stambol kapije na Kalemegdanu, koje nisu imale nikakvu namenu. Tako je oformljena Radionica starih zanata, kao i prateći galerijski prostor u kojem će biti izloženi predmeti nastali u radionici. Prva prezentacija starih zanata održana je krajem prošle godine, kako bi se javnost upoznala sa novim projektom Beogradske tvrđave. Tom prilikom je napravljen i izrezbaren drveni stub od trema moravske kuće, koji je sad izložen u radionici.
E.	Od februara ove godine Radionica počinje da radi punom parom – osim što kao prolaznik možete da uđete i posmatrate majstora dok radi, ponuđena vam je i mogućnost upisivanja nekog od kurseva. Predviđeno je da se predstavi ikonorezački zanat. Sami kursevi će trajati oko mesec dana, dva ili tri sata dnevno, dva do tri puta nedeljno.
F.	Nakon kursa duborezačkog zanata, predviđen je kurs tkanja za koji, po rečima Maksimovića, ima već dosta zainteresovanih, naročito među ženama. Već su spremna tri razboja za potrebe tkačke radionice – jedan za prezentaciju, drugi, manji za posetioce i treći razboj star 150 godina, da bi se videlo na čemu su majstori nekada pravili skupocene ćilime.
G.	Krajnji cilj Radionice starih zanata je da na godišnjem nivou proizvede bar 10 predmeta, koji bi bili proizvod više zanatalija. Predviđeno je da za godinu dana pored prezentacije zanata za turiste i posetioce postoji i produkcija ove radionice. Na taj način biće popularizovana kupovina umetničkih zanatlijskih predmeta, koji su u svetu sve više na ceni. „Stari zanati su bitni jer izumiru. Ljudi više ništa ne rade rukama, već se sve pravi mašinski, zato što je tako proizvod jeftiniji. Danas je u svetu unikatni proizvod veoma skup. Kako bi uključili i podržali sve one koji se bave nekim od starih zanata, mi smo na sajtu Beogradske tvrđave, pored formulara za prijavljivanje na neki od ponuđenih kurseva, postavili formular, putem kojeg svi oni koji se bave nekim starim zanatom, mogu da nam se jave i tako ostvare mogućnost učešća u programu saradnje i prezentacije u Radionici starih zanata“, kaže Maksimović.

0.	Otvorena je radionica starih zanata.
1.	Radionica starih zanata kao turistička atrakcija.
2.	Radionica poseduje veoma star razboj.
3.	Radionici se mogu pridružiti sve zainteresovane zanatlije.
4.	U Radionici se održavaju i kursevi.
5.	Vuk Maksimović je sam naučio drvodeljački zanat.
6.	Radionica je osnovana zahvaljujući Savetu Evrope.
7.	Prezentacija Radionice se nalazi na sajtu Beogradske tvrđave.
8.	Pored radionice nalazi se i galerijski prostor.
9.	Radionica se nalazi ispod Sahat kule
10.	Stari zanati su danas retkost.

**U TABELI SE NE SME NIŠTA MENJATI.
Svaka izmena smatraće se greškom.**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										

Разумевање прочитаног текста

Део 2.

Задатак:

Прочитајте текст који говори о великодушности као људској особини. Потом завршите започете реченице. У слободно поље упишите само крајње решење. Одговор не може садржати непотребне информације.

Буди човек

По мишљењу истраживача са Јеврејског универзитета у Јерусалиму, људи се рађају великодушни. Ген великодушности зове се АВПРИ1 и имају га сви млади спремни да се боре за мир, правду и сопствено окружење. Међутим, има и оних истраживача који су присталице мишљења да се ова способност стиче временом. Мозак је машина која зна да се преуређује и мења. На пример, ако учимо да свирамо неки инструмент, то нам ствара нове неуронске везе и мења облик, објашњава Емануел Коко, историчар и филозоф биологије. То је потврдио и Алесандро Берироти, професор биофизичке антропологије на Универзитету у Фиренци. По њему великодушна особа која је, при том, научена да се не верује другима, неће удељивати милостињу непознатима. Образовање је од кључног значаја – од рођења до треће године развија се 50 одсто неуронских веза и наших особина, међу којима је и великодушност.

Због чега постајемо великодушни? Великодушност је веома корисна, у свим друштвима, наиме, постоји чин даривања, који доводи до друштвене повезаности. Најраспрострањенији облик даривања је узајамно давање. Како истичу антрополози, обичај даривања долази нам још из времена наших предака. Наиме, примитивни народи међусобно су се помагали у лову, тако што су у одређеним приликама једни другима нудили своја копља, како би се дочепали плена. На основу проучавања људских група и њиховог касније развоја, антрополози су дошли до закључка, да великодушност омогућује сарадњу и да је била од великог значаја у развоју људске заједнице.

Рецепт за срећу

Напоследку великодушан човек има и личну корист. Неки научници склони су мишљењу да је великодушност заправо тајни рецепт за срећан, здрав и нормалан живот. Како истиче Бертироти, ова врлина омогућује добро расположење, пружа нам осећај благостања, покреће имуни систем чинећи нас здравијим. Наиме, кад некеме поклањамо нешто, у телу се ослобађају велике количине окситоцина, хормона задовољства. Због тога, како наводи Бертироти, не треба се зачудити кад неко каже да је даривање слично вођењу љубави. У оба случаја постиже се лично задовољство и долази до привржености.

Али, због чега смо често себични? За неке људи поклањати истовремено значи и одрицати се нечега. Како истиче Емануел Коко, човек је природно, из страха да не остане гладан, навикао да прави залихе. Међутим, великодушност не значи да ће поклањањем гомиле нестати. Напротив, постићи ће се основни циљ – да сви буду задовољени. Иако је егоизам саставни део наше природе и током историје у великој мери је допринео нашем очувању, то не значи да ову особину треба да развијамо. Као што можемо бити дарежљиви према деци која носе наше гене и продужавају врсту, тако можемо бити дарежљиви и према другима.

Психолози тврде да смо себични и због тога што настојимо да избегнемо неке психолошке ломове. Дешава се да кад дарујемо, а не добијамо натраг, долази до стања забринутости, туге и разочарења. Међутим, Бертироти се не слаже с оваквим мишљењем и истиче да су људи себични, јер нису научили шта великодушност заправо значи. Због тога се дивимо личностима попут Гандија и мајке Терезе, јер, нажалост, такве особе су ретке. Сувишно је и поставити питање зашто је тако, истиче Бертироти. У данашњем времену материјалности људи новцем, између осталог, купују име и положај, за њих даривање значи губитак моћи, јер смањује дуго и себично гомилање залиха.

Иако је данас великодушност ретка појава, и поред наше биолошке природе она ипак постоји и развија се. Управо нас ова тако важна и племенита особина разликује од животиња и у неком смислу нас награђује, самопокреће и духовно уздиже.

0.	Људи се по мишљењу неких научника рађају великодушни.
----	---

1.	По мишљењу неких других истраживача великодушност се .....
2.	Учење свирања неког инструмента ствара нове ..... у мозгу.
3.	Великодушност се заједно са другим особинама развија до ..... живота.
4.	Великодушност је била од великог значаја у развоју .....
5.	Великодушност је тајни рецепт за .....
6.	За неке људе поклањање значи истовремено .....
7.	Нашем очувању је допринео у великој мери .....
8.	Када некоме нешто дарујемо а не добијемо натраг ми смо .....
9.	Ганди и мајка Тереза су знали шта значи .....
10.	По Бертиротију за већину људи даривање значи губитак .....